

EXPUNERE DE MOTIVE

Prezenta lege reglementează dreptul salariaților Combinatului Chimic de Apă Grea (actuala Sucursală ROMAG PROD) și al celor C.E.T. Halânga (actuala Sucursală ROMAG TERMO din cadrul Regiei Autonome pentru Activități Nucleare) de a beneficia de perioadele de vechime în muncă realizate până la data de 1 aprilie 2001 ca angajați ai acestora, de la data angajării și până la data de 01.04.2001, ca stagiul de cotizare în condiții speciale în vederea reducerii vârstelor standard de pensionare, ca urmare a faptului că au fost expuși la mai multe noxe și factori de risc, cu riscul cel mai ridicat fiind H_2 și H_2S (hidrogen sulfurat), pentru lucrul în aceste condiții, dar și în regim militarizat și declararea stării de necesitate (în intervalul 18.10.1985-31.12.1989 când personalul C.E.T. Halânga conform Decretului 208/1985 a lucrat în acest regim), și că activitatea desfășurată a fost în permanență în regim de foc continuu, în sensul decretului 400/1981.

Corespunzător perioadei de activitate desfășurate în aceste condiții de muncă ca angajați ai Combinatului Chimic de Apă Grea (actuala Sucursală ROMAG PROD) care a folosit și folosește în procesul tehnologic hidrogenul sulfurat și C.E.T. Halânga, ca unitate furnizoare de abur tehnologic Combinatului Chimic de Apă Grea, aflate pe aceeași platformă industrială chimică, Platforma ROMAG, până la data de 01.04.2001 nu s-au regăsit distinct în nicio reglementare specifică privind lucrul în condiții de hidrogen sulfurat ca beneficiari ai grupei I de muncă/condiții speciale, cu toate că se impunea ca urmare a condițiilor specifice de muncă.

Pentru ca angajații acestora să fie beneficiați de grupa I de muncă/condiții speciale, ar fi trebuit să existe o reglementare distinctă, sau o poziție distinctă în Ordinul nr.50/1990 prin care să beneficieze de încadrarea în grupa I de muncă/condiții speciale, fără limitarea numărului, personalul care a lucrat de la data angajării și până la data de 01.04.2001 în condițiile de muncă existente pe Platforma ROMAG în cadrul C.E.T. Halânga și Combinatului Chimic de Apă Grea, în condițiile unui grad de pericolozitate foarte mare, ca urmare a folosirii pe această platformă industrială chimică în procesul tehnologic a două gaze cu risc maxim de explozie, H_2 (folosit la răcirea generatoarelor de C.E.T. Halânga și H_2S (folosit în procesul tehnologic de Combinatul Chimic de Apă Grea).

Prin toate aceste reglementări apărute înainte și după anul 1990 se stabilea în mod exhaustiv, limitativ și discreționar lista locurilor de muncă încadrate în grupa I/condiții speciale, angajatorul neavând posibilitatea de a stabili și alte locuri de muncă în aceste categorii.

Legiuitorul la emiterea tuturor actelor normative anterioare anului 1990, din acel an dar și după, până la 01.04.2001, nu a avut în vedere încadrarea în anexa 1 la Ordinul nr.50/1990, în grupa I de muncă/condiții speciale a personalului din centralele termoelectrice pe cărbune, care alimentau cu abur industrial sau apă supraîncălzită, unitățile producătoare de apă grea prin utilizarea hidrogenului sulfurat, sau de alte substanțe chimice periculoase, în speță C.E.T. Halânga, dar nici pe cel al Combinatului Chimic de Apă Grea, fiind un act normativ neadaptat la tehnologia anilor 1990 de producere a apei grele și folosirea în procesul tehnologic a hidrogenului sulfurat.

Ordinul nr.50/1990 a fost o reglementare cu efect global, atât în forma sa inițială cât și prin succesivele modificări care s-au făcut în timp, având caracter tipic al unui act normativ care-și restrânge aplicarea numai la activitățile și funcțiile prevăzute în forma inițială a actului, pierzând din vedere activitatea de producere a apei grele.

Pentru personalul C.E.T. Halânga, dar și pentru cel al Combinatului Chimic de Apă Grea, nu numai că nu a eliminat consecvențele, favoritismele și inechitățile existente, dar le-a și adâncit.

Existența condițiilor deosebite la aceste locuri de muncă din cadrul C.E.T. Halânga a fost și este rezultatul unui complex de factori nocivi care au reieșit și din Procesul Verbal nr.2.894/27.03.1992, din buletinele de determinare prin expertizare a locurilor de muncă - BULETIN - Determinări de zgomot efectuate la RENEL-F.E DROBETA cu locurile de muncă cu solicitare medie a atenției cu determinări în 59 de locuri, locuri în care au fost depășite concentrațiile maxime admise, fapt reieșit din coloana 17, BULETIN - Determinări de zgomot efectuate în perioada 06-15.03.1995 cu locurile de muncă cu solicitare neuropsihică și psio-senzorială crescută și deosebita a atenției, cu determinări în 51 de locuri în care au fost depășite concentrațiile maxime admise, adică pe întreaga platformă industrială de producere a energiei electrice și termice, fapt reieșit din coloana 16, Buletin de expertizare nr.3194/15.07.1998 privind existența hidrogenului sulfurat pe întreaga Platformă ROMAG, și Adresa nr.1233/05.02.2015 a Agenției pentru Protecția Mediului Mehedinți, care a confirmat acest lucru, Situația bolilor profesionale între 1995-2001 - adresa nr.2009/14.04.2011, Raportul privind situația securității și sănătății în muncă în anul 2011 în cadrul Sucursalei ROMAG TERMO din 09.04.2012, Procesul Verbal nr.8725/28.06.2012, precum și din STUDIUL PRIVIND ÎNCADRAREA ACTIVITĂȚII DESFĂȘURATE DE PERSONALUL C.E.T. HALÂNGA ÎN GRUPA I DE MUNCĂ, CONFORM ANEXEI NR.1, POZIȚIA 124 DIN ORDINUL 50/1990 din 27.05.2014, anexate la prezenta.

Existența condițiilor deosebite la aceste locuri de muncă, din cadrul Combinatului Chimic de Apă Grea a fost și este rezultatul unui complex de factori nocivi care au reieșit și din Buletin de expertizare nr.3194/15.07.1998 privind existența hidrogenului sulfurat, precum și gradul mare de risc și pericol de explozie a acestuia și confirmat prin Adresa nr.1233/05.02.2015 a Agenției pentru Protecția Mediului Mehedinți.

Activitatea desfășurată a fost în permanență în regim de foc continuu, în sensul decretului 400/1981, sub incidența căruia au fost C.E.T. Halânga și Combinatul Chimic de Apă Grea, sub acest aspect, dar și a faptului că ROMAG PROD (Combinatul Chimic de Apă Grea) trebuia să funcționeze în permanență, fiind de neconceput întreruperea producerii și furnizării energiei electrice și termice, indiferent de motiv, chiar și în caz de situații excepționale, atât pentru Combinatul Chimic de Apă Grea - utilizator de H₂S (hidrogen sulfurat) în procesul tehnologic, cât și pentru Sistemul Energetic Național (S.E.N.).

De aceea trebuie să scoatem în evidență că în cazul unor avarii produse, sau dacă s-ar fi întrerupt alimentarea cu abur a Combinatului Chimic de Apă Grea, urmările ar fi fost catastrofale, nu numai pentru salariații celor două obiective, dar și pentru Municipiul Drobeta Turnu Severin și zonele adiacente, pe o rază de 30 km.

Decretul Consiliului de Stat nr.202/1974 pentru adoptarea statutului privind funcționarea sistemului energetic național și disciplina lucrărilor din acest sistem, în vigoare până la 30.03.1999, precum și Decretul 400/1981 pentru instituirea unor reguli privind exploatarea și întreținerea utilajelor, instalațiilor și mașinilor, întărirea ordinii și disciplinei în muncă, valabil până la data de 30.09.2006 și Decretul nr. 208/1985 arată că personalul din producerea energiei electrice și termice a avut reglementări specifice, cu caracter de regim militarizat, cu o disciplină specifică acestuia.

Conform art .1 din Decretul nr. 208/1985 în mod excepțional, de la data de 18.10.1985 și până la 31.12.1989, în unitățile din Sistemul energetic național s-a instituit starea de necesitate și s-a aplicat regimul de lucru militarizat. În conducerea marilor unități producătoare de energie electrică pe cărbune a fost numit câte un comandant militar. Prin acest act normativ, întregul personal muncitor din unitățile Sistemului energetic național, indiferent de funcția deținută, a fost obligat să respecte cu strictețe regimul de lucru militarizat, orele de program stabilite în unitate; dispozițiile privitoare la predarea-primirea organizată a schimbului, să nu părăsească locul de muncă, să urmărească și să aplice cu fermitate normele și instrucțiunile referitoare la exploatarea și întreținerea instalațiilor, să-și îndeplinească cu simț de înaltă răspundere îndatoririle de serviciu, să manifeste intransigența față de orice abatere de la regulile stabilite.

Aceste reglementări specifice, dar mai ales respectarea lor, au supus permanent personalul care a lucrat în acest domeniu pe Platforma Chimică ROMAG pe toată durata de valabilitate, în afara condițiilor de muncă, la un stres suplimentar.

Activitatea desfășurată de personalul C.E.T. HALÂNGA subunitate din domeniul energetic, cu instalații subpresiune, cu instalații cu tensiuni de 110 kV și mai mari, cu instalații cu hidrogen, un gaz cu un risc foarte mare de explozie, dar și cea desfășurată de personalul Combinatului Chimic de Apă Grea trebuia cuprinsă distinct în anexa nr. 1 a Ordinului nr. 50/1990, anexă care se referea strict la locurile de muncă care sunt încadrate la grupa I de muncă, astfel încât distincția de încadrare pe grupe superioare de muncă între categoriile de salariați din domeniul energetic și cel al apei grele, chiar între aceștia și alte categorii din alte domenii similare, nu a fost efectuată direct de către legiuitor (Ministerul Muncii și Protecției Sociale) prin actul normativ menționat. Uneori, această distincție s-a făcut prin hotărâri ale instanțelor de judecată.

Angajații C.E.T. Halânga și cei ai Combinatului Chimic de Apă Grea au desfășurat continuu activități pe perimetrul acesteia, fiind expuși la mai multe noxe și factori de risc, cu riscul cel mai ridicat fiind H₂ și H₂S, a căror acțiune necontrolată putea genera o catastrofă, iar efectele lor s-au cumulat sinergic în afectarea organismului uman și au generat boli profesionale și decese.

Din perspectiva rolului pe care aceștia l-au avut pe Platforma Chimică ROMAG, se desprinde și faptul că personalul celor două sucursale, prin activitatea desfășurată timp de peste 30 de ani, a contribuit decisiv la siguranța în funcționare și exploatarea Sistemului Energetic Național (S.E.N.), a Combinatului Chimic de Apă Grea de la Halânga, singurul de acest gen în Europa, cu un grad de pericolozitate foarte mare datorită utilizării în procesul tehnologic a hidrogenului sulfurat, precum și la siguranța cetățenilor din Municipiul reședință de județ, Drobeta Turnu Severin.

Cu toate că activitatea pe care au desfășurat-o în cadrul C.E.T. Halânga și Combinatului Chimic de Apă Grea, salariații acestora, prezintă similarități atât în ceea ce privește condițiile de munca, dar și în ceea ce privește factorii de risc de accidentare și/sau de îmbolnăvire profesională, cu activitățile cerute de meserii/funcții nominalizate explicit pentru încadrarea în grupe superioare, respectiv în grupa I/ condiții speciale de munca, în cadrul căilor ferate uzinale, activitate conexasă acestora, datorită faptului că Ordinul nr.50/1990, a fost un act normativ incomplet, personalul din activitatea de bază nu a putut fi încadrat în grupa I de muncă/condiții speciale, în totalitate, pentru că acesta a fost un act normativ neadaptat la tehnologia de producere a apei grele.

Lucrând în aceleași condiții specifice de muncă (pericol de explozie și intoxicație cu hidrogen sulfurat și în alte condiții deosebite) trebuia încadrat în grupa I de muncă/condiții speciale în anexa nr.1 la Ordinul nr.50/1990, distinct, ca și personalul căilor ferate uzinale din cadrul celor două sucursale.

Drepturi garantate de Constituția României, care prevede: art. 16 alin. (1) garantează dreptul la egalitate: „*Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări*”. Potrivit Constituției României, art. 20 alin (1), „*Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte*”.

Prin munca, prin stresul, sacrificiile, competența lor profesională și înalta pregătire, a fost posibilă asigurarea în flux continuu a funcționării instalațiilor la parametrii ceruți și prevenirea unor catastrofe cu efecte foarte grave în plan material și uman, care s-ar fi putut produce ca urmare a unor avarii apărute la Combinatul Chimic de Apă Grea.

În fapt, din gradul sporit de responsabilitate în respectarea și îndeplinirea sarcinilor de serviciu se desprinde și faptul că au lucrat și în interesul S.E.N. și al Combinatului Chimic de Apă Grea de la Halânga, dar și al cetățenilor municipiului.

Prin natura acestor sarcini au fost consemnați la domiciliu, iar în această situație în perioada consemnării, li s-a interzis să exercite orice altă activitate compatibilă sau incompatibilă cu statutul de angajat al celor două sucursale, astfel, că acordarea acestui drept apare ca o necesitate ce își are esența în condițiile specifice de muncă, dar și în statutul de angajat al unei centrale de producere a energiei electrice și termice, care a alimentat cu abur tehnologic Combinatul Chimic de Apă Grea, dar și al acestui combinat chimic.

În acest caz au fost impuse anumite criterii și restricții specifice desfășurării altor activități, în afara celor legate de atribuțiile de serviciu, iar interdicțiile impuse acestora în exercitarea altor activități incompatibile cu atribuțiile ce decurg din calitatea de angajat al acestei Platforme Industriale Chimice, justifică și ele la rândul lor instituirea acestui drept.

În *Proiectul general de execuție*, C.E.T. Halânga (În M.E.E/R.ENEL- fostă F.E. Drobeta, în R.A.A.N., actuala Sucursala ROMAG TERMO) a fost prevăzută în Zona B, adică în zona de pericolozitate foarte mare, unde a fost interzisă execuția oricăror lucrări de construcții, iar Combinatul Chimic de Apă Grea în Zona A cu un grad foarte mare de pericol de explozie și intoxicație cu H₂S pentru întreaga Platformă Industrială Chimică ROMAG și zonele adiacente.

Iar din punctul de vedere al condițiilor de muncă, după data de 01.04.2001, Platforma Chimică ROMAG, a fost încadrată la condiții speciale, la poziția 36 din anexa nr. 1- Lista locurilor de muncă în care se desfășoară activități ce pot fi încadrate în condiții speciale la Hotărârea 1025 din 28 august 2003 și în Anexa nr. 3 din Legea 263/2010, privind sistemul unitar de pensii publice la poziția 23, respectiv 24.

Prin urmare, înainte de împlinirea vârstelor standard de pensionare, angajații Combinatului Chimic de Apă Grea (actuala Sucursala ROMAG PROD din cadrul Regiei Autonome pentru Activități Nucleare,) și cei ai C.E.T. Halânga (actuala Sucursala ROMAG TERMO din cadrul Regiei Autonome pentru Activități Nucleare,) au dreptul de a beneficia de toate perioadele de vechime în munca realizate în cadrul acestora până la data de 1 aprilie 2001, ca fiind perioade lucrate în condiții speciale, fapt ce le dă dreptul la reducerea vârstelor standard de pensionare, ca un drept firesc, echitabil și compensatoriu pentru toată perioada de activitate în cadrul acestora.

La stabilirea dreptului de reducere a vârstelor standard de pensionare, se au în vedere perioadele de activitate dovedite ca angajați cu contract individual de muncă, reieșite din carnetul de muncă sau din adeverințele eliberate de aceasta, sau de alte organe competente, dreptul acordându-se proporțional cu perioada prestată ca salariat al acestora, fără a se depăși data de 01.04.2001.

Prin această reglementare, s-a urmărit, transpunerea prevederilor actelor legislative adoptate la nivelul Uniunii Europene privind aplicarea unui tratament juridic similar tuturor angajaților care au lucrat în condiții specifice de muncă și respectarea Principiului nediscriminării și egalității de șanse.

În concluzie, adoptarea prezentei inițiative legislative va contribui la:

- respectarea Principiului nediscriminării și egalității de șanse și la eliminarea inechităților existente în ceea ce privește grupele superioare de muncă din cadrul Combinatului Chimic de Apă Grea și C.E.T. Halânga și la respectarea art.16, 22, 34 din Constituția României, Protocolul 12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului și art.141 din Tratatul C.E., dar și pe cele ale Directivei Consiliului U.E din 27 noiembrie 2000 - de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament și de șanse în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă (2000/78/CE) – prin care se stabilește un cadru general de combatere a discriminării;

- atenuarea impactului social rezultat din măsurile aleatorii legate de încetarea producției de apă grea, stabilită în ședința Guvernului din data de 04.03.2015 când s-a aprobat Memorandumul cu tema "Măsuri privind oprirea controlată a producției de apă grea la Regia Autonomă pentru Activități Nucleare Drobeta Turnu Severin" și O.U.G nr.20/10.06.2015, documente care prevăd cadrul legislativ și de siguranță operațională pentru oprirea controlată a liniilor tehnologice de producere a apei grele;

- recunoașterea unui act de dreptate și echitate pentru angajații Combinatului Chimic de Apă Grea și cei ai C.E.T Halânga, ca urmare a lucrului în condițiile specifice generate de folosirea hidrogenului sulfurat în procesul tehnologic de producere a apei grele și pericolului și riscului foarte mare de explozie și intoxicare;

- alinierea drepturilor acestor salariați privind încadrarea în grupa I de muncă/condiții speciale la principiile și drepturile generate de legislația în vigoare de după 01.04.2001 care a guvernat sau guvernează condițiile de muncă, vârstele standard de pensionare și regimul pensiilor;

- abordarea unitară prin aplicarea acelorași principii privind reducerea vârstelor standard de pensionare cu a tuturor celor care au lucrat în grupa I de muncă/condiții speciale;

- eliminarea discriminării create între categoriile profesionale care au fost încadrate în grupa I de muncă/condiții speciale, de la căile ferate din cadrul Combinatului Chimic de Apă Grea și C.E.T. Halânga, față de cei din activitatea de bază, care au lucrat în aceleași condiții, dar nu au beneficiat de acest drept, ca urmare a anomaliilor create de Ordinul nr.50/1990.

Față de cele de mai sus, supunem plenumului spre dezbateră și adoptare, prezenta inițiativă legislativă.

INIȚIATOR

BĂLU MARIUS

